

Postanowieniem z dnia 04.01.16r. sprostowano niniejsze uzasadnienie

UZASADNIENIE

W pozwie, który do Sądu Rejonowego w S. wpłynął w dniu 4 maja 2015 r., złożonym w postępowaniu upominawczym, powód E. Ż. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego J. K. kwoty 8.000,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 12 lutego 2015 r. do dnia zapłaty, liczonymi od kwoty 5.000,0 zł. W tym samym piśmie powód zamieścił żądanie zasądzenia na jego rzecz od pozwanego kosztów sądowych procesu wedle norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu E. Ż. wskazał, iż w dniu 22 stycznia 2014 r. w D. powód i pozwany zawarli umowę sprzedaży samochodu marki (...), rok produkcji 1999. Strony do umowy wpisały cenę w wysokości 3.000,00 zł, jakkolwiek pozwany otrzymał od powoda pod tym tytułem kwotę 5.800,00 zł. W momencie zawarcia umowy i wręczenia pozwanemu pieniędzy obecny był H. M.. Powód poszukiwał przy pomocy H. M. konkretnie samochodu izotermicznego i tylko auto tego rodzaju chciał nabyć. Pozwany zapewniał powoda, że samochód jest izotermiczny; okazał mu nawet dowód rejestracyjny oraz kartę pojazdu tego samochodu. Z obu tych dokumentów wynikało, że samochód ma przeznaczenie izotermiczne.

Powód wskazał nadto, że po tym okazało się, że dobiegł końca termin badań technicznych samochodu. Powód udał się do stacji obsługi w Księżynie i dowiedział się tam, że samochód nie jest izotermiczny.

W związku z powyższym pismem z dnia 2 czerwca 2014 r. powód uchylił się od skutków prawnych swojego oświadczenia woli, stanowiącego część umowy sprzedaży, a to z uwagi na błąd istotny: samochód został powodowi sprzedany jako ciężarowy specjalizowany o przeznaczeniu izotermicznym, podczas gdy w rzeczywistości okazał się przeznaczony do przewozu zwierząt.

E. Ż. dodał nadto, iż jednocześnie wezwał on pozwanego zwrot kwoty zapłaconej tytułem ceny, to jest kwoty 5.800,00 zł. Do dnia dzisiejszego pozwany nie wywiązał się z tego zobowiązania.

Sąd Rejonowy w S. nakazem zapłaty wydanym w dniu 16 lipca 2015 r. w postępowaniu upominawczym orzeka, że pozwany Z. B. powinien zapłacić na rzecz powoda E. Ż. kwotę 8.000,00 zł wraz z 8 % odsetek ustawowych w stosunku rocznym od dnia 12 lutego 2015 r. do dnia zapłaty, obliczonymi co do kwoty 5.800,00 zł, oraz kwotę 62,50 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 62,50 zł tytułem 1/4 części opłaty sądowej – w terminie dwóch tygodni od doręczenia niniejszego nakazu zapłaty albo wnieść w tymże terminie sprzeciw;

W sprzeciwie od tegoż nakazu – który do Sądu Rejonowego w S. wpłynął w dniu 17 sierpnia 2015 r. – pozwany Z. B. wniósł o oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu tego pisma procesowego pełnomocnik Z. B. wskazał, że strona pozwana nie kwestionuje, iż zawarła z powodem umowę kupna-sprzedaży z dnia 22 stycznia 2014 r. samochodu marki (...), rok produkcji 1999, numer rejestracyjny (...). Kwestionuje jednak okoliczności podniesione w pozwie przez stronę powodową, podane nierzetelnie wyłącznie na potrzeby tej sprawy.

Pełnomocnik pozwanego wskazał nadto – po przedstawieniu okoliczności poprzedzających zawarcie przez strony procesu w dniu 22 stycznia 2014 r. umowy sprzedaży samochodu marki (...) o numerze rejestracyjnym (...) i treści informacji o stanie faktycznym i prawnym pojazdu będącego przedmiotem tej umowy – ze strony po dokładnym sprawdzeniu samochodu i uzgodnieniu ceny sporządziły umowę kupna-sprzedaży samochodu marki (...), rok produkcji 1999, numer rejestracyjny (...), numer podwozia (...). Wartość przedmiotu umowy określona została w jej § 3 – na kwotę 3.000,00 zł i taką kwotę otrzymał od powoda pozwany. Zaprzeczył przy tym twierdzeniem powoda, jakoby miał on poza umową dopłacić pozwanemu jakiegokolwiek pieniądze.

Pełnomocnik Z. B. podniósł następnie, że do uchylenia się od skutków prawnych swego oświadczenia woli składającego się na umowę odpłatną, złożonego pod wpływem błędu, niezbędne jest, aby błąd został wywołany przez tę osobę, chociażby bez jej winy, albo gdy wiedziała ona o błędzie lub mogła z łatwością błąd zauważyć. Tak więc, uchylenie się od skutków prawnych swego oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu jest możliwe tylko wówczas, gdy błąd dotyczy treści czynności prawnej. Powszechnie przyjmuje się, że błąd w rozumieniu art. 84 k.c. to błąd co do treści czynności prawnej wyrażający się istnieniem różnicy między stanem wyobrażonym przez składającego oświadczenie woli a stanem rzeczywistym.

Pełnomocnik pozwanego dodał też, iż można powoływać się tylko na błąd istotny, czyli uzasadniający przypuszczenie, że gdyby składający oświadczenie woli nie działał pod wpływem błędu i oceniał sprawę rozsądnie, nie złożyłby oświadczenia tej treści. W niniejszym postępowaniu powód wiedział, że samochód od dawna nie jest samochodem o cechach wskazanych w dowodzie rejestracyjnym, tj. samochodem ciężarowym specjalizowanym o przeznaczeniu – izotermicznym. Ponadto powód był poinformowany, że samochód był wykorzystywany do przewozu zwierząt.

Ani w ogłoszeniu o sprzedaży samochodu, ani następnie w zawartej umowie kupna-sprzedaży nie było wskazania na to – jak wywiódł dalej pełnomocnik Z. B. – iż samochód ten jest izotermiczny. Wskazał przy tym, że zarówno na zdjęciach, jak też przy oglądaniu samochodu przez powoda dokładnie było widać, iż samochód ten jest samochodem otwartym, służącym do przewozu zwierząt. W związku z powyższym nie może być tu mowy o jakimkolwiek błędzie czy braku wiedzy w tym zakresie.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 22 stycznia 2014 r. strony procesu zawarły umowę sprzedaży, na mocy której Z. B. przeniósł – jako sprzedający na rzecz E. Ź. – jako kupującego – własność pojazdu marki (...), wyprodukowanego w roku 1999, o numerze (...). W zamian za sprzedany pojazd pozwany zobowiązał się do zapłaty na rzecz powoda ceny określonej w § 3 umowy, to jest kwoty 3.000,00 zł. Sprzedający oświadczył w § 2 tej umowy, że pojazd będący przedmiotem umowy stanowi jego własność, jest wolny od wad prawnych oraz praw osób trzecich, iż nie toczy się żadne postępowanie, którego przedmiotem jest ten pojazd, że nie stanowi on również przedmiotu zabezpieczenia. Z kolei kupujący w § 5 rzecznej umowy oświadczył, iż stan techniczny pojazdu jest mu znany.

W wykonaniu tej umowy powód zapłacił pozwanemu – tytułem ceny – kwotę 3.000,00 zł

Zawarcie opisanej wyżej umowy zostało poprzedzone wystawionym przez pozwanego na stronie internetowej www.olx.pl ogłoszeniem, informującym o chęci sprzedaży tegoż samochodu. Ogłoszenie zawierało zdjęcia pojazdu, jego dane oraz numer kontaktowy (numer telefonu pozwanego). Na załączonej do ogłoszenia fotografii można było bez trudu dostrzec, iż przedmiotowy samochód posiada wbudowane z tyłu kraty i jest pojazdem otwartym (niezabudowanym), a zatem nie może mieć walorów samochodu izotermicznego; owo ogłoszenie informacji o takich walorach oferowanego samochodu zresztą nie zawierało.

Powód skontaktował się z pozwanym – w celu przeprowadzenia rokowań zmierzających kupna przedmiotowego samochodu. Przed zawarciem umowy sprzedaży powód przyjechał, wraz z H. M., na posesję pozwanego i dokonał dokładnych oględzin samochodu. Pozwany poinformował wówczas powoda, iż przedmiotowy oglądany przez tego ostatniego pojazd służył do przewozu koni i od dawna nie jest pojazdem o cechach wskazanych w dowodzie rejestracyjnym, tj. nie jest samochodem ciężarowym specjalizowanym o przeznaczeniu izotermicznym.

Przy prowadzeniu oględzin pojazdu i rokowań co warunków ewentualnej umowy sprzedaży pozwany stwierdził, iż oglądany samochód potrzebny mu będzie do przewozu koni oraz materiałów budowlanych. Powód poinformował przy tym pozwanego, iż ma zamiar rozpocząć działalność gospodarczą, polegającą na przewozie koni rzeźnych, oraz że wcześniej prowadził działalność gospodarczą pod firmą (...).

Już na tak zwany „pierwszy rzut oka” można było dostrzec – w kontekście wyników przeprowadzonych przez powoda i towarzyszącego mu H. M. oględzin pojazdu – że będący przedmiotem umowy zawartej przez strony procesu w dniu

22 stycznia 2014 r. samochód nosił liczne ślady po przewozie zwierząt, że posiada wbudowane z tyłu kraty i że jest w konsekwencji pojazdem otwartym (niezabudowanym), a zatem nie może mieć walorów samochodu izotermicznego.

Tak więc strony procesu zawarły opisaną wyżej umowę po dokładnym sprawdzeniu przez pozwanego samochodu i uzgodnieniu ceny; rzeczona umowa była zatem między stronami negocjowana, aczkolwiek pozwany przed jej podpisaniem nie przeczytał pełnej jej treści – zwrócił jedynie uwagę na poprawność oznaczenia jego dowodu osobistego.

Po zawarciu tej umowy pozwany wydał powodowi – oprócz pojazdu będącego przedmiotem kontraktu – Dowód rejestracyjny o serii (...), wystawiony przez Starostę (...), oraz Kartę pojazdu o serii (...), wystawioną przez Referat (...) Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w B.. Nie wzbudzał też w powodzie przekonania o możliwości dokonania rejestracji zakupionego pojazdu mimo istniejących oczywistych rozbieżności między stanem pojazdu zastanym przez niego w dniu przeprowadzenia oględzin a przeznaczeniem tegoż wpisanym w dowodzie rejestracyjnym i w karcie pojazdu, zaś sam, dysponując dowodem rejestracyjnym o serii (...), wystawionym przez Starostę (...), nie miał wiedzy – zwłaszcza w kontekście wyników przeprowadzonych w przeszłości kontroli drogowych – o ewentualnych przeszkodach w dokonaniu rejestracji pojazdu na wniosek powoda).

W piśmie opatrzonym datą 2 czerwca 2014 r. powód zamieścił skierowane do pozwanego oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli – zawarcia umowy kupna-sprzedaży z dnia 22 stycznia 2014 r. w D. samochodu o numerze identyfikacyjnym (...) i numerze rejestracyjnym (...). Powód twierdził wówczas, że oświadczenie woli złożył pod wpływem błędu istotnego: samochód został mu sprzedany jako ciężarowy specjalizowany o przeznaczeniu izotermicznym, podczas gdy rzeczywiście jest przeznaczony do przewozu zwierząt. Z tej przyczyny nie jest możliwe, jak twierdził, przerejestrowanie tegoż na jego osobę.

W tym samym piśmie pozwany wezwał powoda do zapłaty kwoty 5.800,00 zł, którą, jak wskazał, zapłacił na jego rzecz tytułem ceny – za jednoczesnym zwrotem pojazdu. Wyzначzył jednocześnie pozwanemu siedmiodniowy termin na wskazanie miejsca, gdzie ma zostać oddany samochód, i dokonana na jego rzecz zapłata żądanej kwoty.

Oświadczenia o tej samej treści E. Ż. zamieścił również w piśmie z dnia 2 lutego 2015 r. – skierowanym również do Z. B..

W Dowodzie rejestracyjnym o serii (...), wystawionym przez Starostę (...), w rubryce (...) został dokonany wpis o treści: (...), zaś w rubryce (...) – o treści: (...).

W Karcie pojazdu o serii (...), wystawionej przez Referat (...) Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w B. (urząd rejestrujący) w rubryce (...) został dokonany wpis o treści: (...).

Do daty zamknięcia rozprawy pojazd marki (...) o numerze (...) był w posiadaniu powoda, zaś pozwany nie zwrócił powodowi uiszczoną przez tego ostatniego na jego rzecz ceny uzyskanej za sprzedany pojazd.

Zaprezentowany powyżej stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o następujące dowody: Umowę kupna-sprzedaży, zawartą w dniu 22 stycznia 2014 r. pomiędzy Z. B. a E. Ż. (k. 9), pismo powoda E. Ż. opatrzone datą 2 czerwca 2014 r. i skierowane do pozwanego Z. B. (k. 10), kserokopię Dowodu rejestracyjnego o serii (...), wystawionego przez Starostę (...) (k. 13-14), kserokopię Karty pojazdu o serii (...), wystawionej przez Referat (...) Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w B. (k. 15), fotografię stanowiącą kartę 50 akt sprawy, zeznania złożone przez świadków: H. M. (w części; 00:34:49 – 00:37:42), A. B. (00:42:31 – 00:49:32), M. B. (00:49:32 – 00:57:15) i T. B. (00:57:15 – 01:02:07), a nadto przesłuchanie powoda E. Ż. (w części; 01:06:11 – 01:11:47) i pozwanego Z. B. (01:11:47 – 01:13:14) w charakterze strony.

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu powództwo E. Ż. nie zasługiwało na uwzględnienie.

Istota sporu, który w niniejszym procesie toczyli ze sobą powód E. Ż. i pozwany Z. B., sprowadza się do tego, czy powód, składając w dniu 22 stycznia 2014 r. jako kupujący oświadczenie woli, działał pod wpływem błędu co do treści czynności prawnej, a jeśli tak, to czy złożone przez niego w dniu 2 czerwca 2014 r. oświadczenie o uchyleniu się od skutków oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu jest skuteczne.

Odnosząc się do pierwszego z poruszonych problemów, należy stwierdzić, iż powód nie wykazał skutecznie, by zachodziły rzeczywiste przesłanki uchylenia się przez niego od skutków prawnych umowy z dnia 22 stycznia 2014 r.; tym samym Sąd stoi na stanowisku, że podnoszone przez powoda zarzuty o rzekomym wprowadzeniu go w błąd przez pozwanego są niezgodne z prawdą i bezzasadne.

W swym oświadczeniu z dnia 2 czerwca 2014 r. powód powoływał się – zapewne w kontekście wymagań regulacji z art. 88 § 1 k.c. w zw. z art. 84 § 1 i 2 k.c. – na istotny błąd wywołany przez pozwanego, który miał nie wyprowadzić go z błędnego przeświadczenia, że sprzedany mu samochód jako ciężarowy specjalizowany o przeznaczeniu izotermicznym w rzeczywistości jest przeznaczony do przewozu zwierząt i z tej przyczyny nie jest możliwe jego przerejestrowanie na osobę powoda.

W niniejszym procesie jest poza sporem, że powód zamierzał kupić samochód do przewozu bydła (zob. wyjaśnienia informacyjne złożone przez powoda na rozprawie wyznaczonej na 4 listopada 2015 r. – 00:11:22 – 00:21:43).

Zdaniem powoda, jego błąd polegał na przekonaniu, że aczkolwiek z wpisów dokonanych przez Starostę (...) w Dowodzie rejestracyjnym o serii (...) oraz przez urzędnika Referatu (...) Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w B. (czyli w istocie przez Prezydenta Miasta B.) w Karcie pojazdu o serii (...) wynika, iż kupiony przez niego w dniu 22 stycznia 2014 r. pojazd był samochodem specjalizowanym o przeznaczeniu izotermicznym, zaś ze stanu pojazdu zastany przez niego w dniu przeprowadzenia oględzin wynikało, że w rzeczywistości ów samochód takich właściwości nie posiadał, gdyż był przystosowany do przewozu bydła, to jednakże nie będzie to przeszkodą do rejestracji pojazdu, na jego wniosek jako właściciela, przez starostę właściwego ze względu na miejsce jego zamieszkania. To właśnie przekonanie skłoniło powoda do zawarcia umowy w dniu 22 stycznia 2014 r. Tymczasem przekonanie to okazało się nieuzasadnione, gdyż – jak twierdzi powód – starosta właściwy ze względu na miejsce jego zamieszkania, odmówił rejestracji pojazdu.

Art. 84 k.c. w § 1 stanowi, iż W razie błędu co do treści czynności prawnej można uchylić się od skutków prawnych swego oświadczenia woli. Jeżeli jednak oświadczenie woli było złożone innej osobie, uchylenie się od jego skutków prawnych dopuszczalne jest tylko wtedy, gdy błąd został wywołany przez tę osobę, chociażby bez jej winy, albo gdy wiedziała ona o błędzie lub mogła z łatwością błąd zauważyć; ograniczenie to nie dotyczy czynności prawnej nieodpłatnej.

Z kolei z regulacji zamieszczonej w § 2 art. 84 k.c. wynika, że Można powoływać się tylko na błąd uzasadniający przypuszczenie, że gdyby składający oświadczenie woli nie działał pod wpływem błędu i oceniał sprawę rozsądnie, nie złożyłby oświadczenia tej treści (błąd istotny).

Błąd jest to wada oświadczenia woli, polegająca na tym, że składający je działa pod wpływem niezgodnego z prawdą wyobrażenia o rzeczywistości lub jej elemencie albo pod wpływem braku takiego wyobrażenia. Kodeks cywilny, choć nie definiuje pojęcia błędu, określa przesłanki, od zaistnienia których zależy możliwość uchylenia się od skutków oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu.

Po pierwsze, musi wystąpić błąd co do treści czynności prawnej, po drugie, musi to być błąd istotny. Błąd co do treści czynności prawnej nie musi być błędem co do essentialia tej czynności, musi jednak dotyczyć elementu jej treści. Należy przy tym zwrócić uwagę, że na treść czynności prawnej składają się nie tylko elementy objęte treścią oświadczeń woli, lecz także wynikające z ustawy, zasad współżycia społecznego i ustalonych zwyczajów (art. 56 k.c.). Jednakże te skutki czynności prawnej, które wynikają ze standardów zewnętrznych, nie muszą być objęte świadomością stron tej czynności. Zagadnienie to dotyczy problemu prawnej doniosłości błędu co do prawa, w istocie bowiem błąd co do

tę, jakie skutki nieobjęte treścią oświadczeń woli wywoła dana czynność prawna, jest błędem co do prawa, nie zaś co do faktów. W orzecznictwie Sądu Najwyższego dopuszczono możliwość uchylecia się od skutków oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu co do prawa (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 czerwca 2003 r., IV CK 274/02, Lex nr 146440); błąd co do treści czynności prawnej (art. 84 § 1 k.c.) może dotyczyć również stanu prawnego, a jego wykrycie oznacza zniesienie różnicy między stanem wyobrażonym przez składającego oświadczenie woli a stanem rzeczywistym opartym na wykładni prawa i praktyce jego stosowania (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2000 r., IV CKN 179/00, Lex nr 52505): błędem – w rozumieniu art. 84-88 k.c. – jest też niezgodne z rzeczywistością wyobrażenie o czynności prawnej, przy czym niezgodność ta może dotyczyć zarówno faktów, jak i prawa.

Definicję błędu istotnego formułuje art. 84 § 2 k.c., powołując dla obiektywizacji oceny istotności błędu miernik rozsądnego działania. Przepis ten wskazuje, że błąd jest istotny, jeżeli zachodzi taka sytuacja, że gdyby składający oświadczenie woli nie działał pod wpływem błędu i oceniał sprawę rozsądnie, nie złożyłby oświadczenia tej treści. Wchodzi tu w grę jednocześnie subiektywna i obiektywna istotność błędu (subiektywna, polegająca na tym, że indywidualnie pojmowany składający, gdyby nie był w błędzie, nie złożyłby oświadczenia woli tej treści, i obiektywna, polegająca na tym, że nie złożyłby oświadczenia woli tej treści także ujmowany generalnie rozsądny człowiek w jego sytuacji) – tak Adam Jedliński Adam w komentarzu do art. 84 k.c. (w:) Kidyba Andrzej (red.), Gawlik Zdzisław, Janiak Andrzej, Jedliński Adam, Kopaczyńska-Pieczniak Katarzyna, Niezbecka Elżbieta, Sokołowski Tomasz. Kodeks cywilny. Komentarz. Tom I. Część ogólna. WKP, 2012. LEX nr 128132.

W okolicznościach, na które powołał się w niniejszym procesie powód, nie ma – zdaniem Sądu – podstaw do uznania, że złożył on swe oświadczenie woli w dniu 22 stycznia 2014 r. pod wpływem błędu prawnie doniosłego (istotnego).

Jak już Sąd wyżej wskazał, warunkiem prawnej doniosłości błędu w świetle art. 84 k.c. jest przede wszystkim to, aby błąd składającego oświadczenie woli dotyczył treści czynności prawnej. Przepis ten zakłada więc istnienie po stronie składającego oświadczenie woli mylnego wyobrażenia o treści tego oświadczenia (pomyłka) lub o takich okolicznościach, jak np. fakty, do których odnosi się to oświadczenie, normy prawne, mające zastosowanie do dokonywanej czynności prawnej, albo skutki prawne dokonywanej czynności prawnej. Tymczasem okoliczności, na które powołał się powód, nie świadczą o istnieniu po jego stronie w chwili zawierania umowy w dniu 22 stycznia 2014 r. błędu co do jakiejś okoliczności związanej z treścią tej umowy. Co więcej, okoliczności te nie świadczą o tym, aby powód był w tym czasie w ogóle w błędzie – zamierzał on nabyć samochód przeznaczony do przewozu bydła, miał wiedzę co do tego, iż wpisów dokonanych przez Starostę (...) w Dowodzie rejestracyjnym o serii (...) oraz przez urzędnika Referatu (...) Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w B. w Karcie pojazdu o serii (...) wynika, iż pojazd, który miał zamiar kupić od pozwanego, jest samochodem specjalizowanym o przeznaczeniu izotermicznym, zaś ze stanu pojazdu zastanym przez niego w dniu przeprowadzenia oględzin wynikało, że w rzeczywistości ów samochód takich właściwości nie posiadał, gdyż był przystosowany do przewozu bydła. To, co E. Ż. nazywa swoim błędem, nie łączy się zupełnie z mylnym wyobrażeniem o jakiejś okoliczności zewnętrznej (w okolicznościach niniejszej sprawy – rzeczywistych właściwościach zakupionego w dniu 22 stycznia 2014 r. pojazdu), lecz jest nietrafnym przewidywaniem (w okolicznościach niniejszej sprawy – możliwością dokonania rejestracji zakupionego pojazdu mimo istniejących oczywistych rozbieżności między stanem pojazdu zastanym przez niego w dniu przeprowadzenia oględzin a przeznaczeniem tegoż wpisanym w dowodzie rejestracyjnym i w karcie pojazdu). Z okoliczności, na które powołuje się powód w wyjaśnieniach informacyjnych i w zeznaniach złożonych w charakterze, wynika bowiem, że wiedział on o pewnym zdarzeniu (rzeczywistych właściwościach zakupionego w dniu 22 stycznia 2014 r. pojazdu) i mimo tego prognozował na jego podstawie określony rozwój sytuacji w przyszłości (brak przeszkód do dokonania rejestracji zakupionego pojazdu mimo istniejących oczywistych rozbieżności między stanem pojazdu zastanym przez niego w dniu przeprowadzenia oględzin a przeznaczeniem tegoż wpisanym w dowodzie rejestracyjnym i w karcie pojazdu).

Ta właśnie prognoza, która, jak się później okazało, nie sprawdziła się, skłoniła go do zawarcia umowy w dniu 22 stycznia 2014 r.

W takiej sytuacji złożonego przez powoda w dniu 22 stycznia 2014 r. oświadczenia woli nie można – w opinii Sądu – uznać za wynik błędu, lecz jedynie za wynik nietrafnego przewidywania [zob.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 października 1997 r., III CKN 214/97, OSNC 1998, nr 3, poz. 47; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2000 r., III CKN 963/98, OSNC 2002/5/63, Biul.SN 2002/1/11 – w którym to wyroku Sąd Najwyższy wskazał, iż Niespełnienie się oczekiwań osoby dokonującej czynności prawnej co do określonego rozwoju zdarzeń nie daje podstaw do uznania oświadczenia woli za wynik błędu prawnie doniosłego (art. 84 k.c.); wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2000 r., IV CKN 179/00, LEX nr 52505].

Gdyby nawet stanąć na stanowisku, iż istnieje w sprawie poddanej przez E. Ż. pod osąd Sądu podstawa do uznania, że złożył on swe oświadczenie woli w dniu 22 stycznia 2014 r. pod wpływem błędu prawnie doniosłego (istotnego), to nie sposób jednak w zaoferowanym przez powoda materiale dowodowym ustalić, że błąd został wywołany przez pozwanego, chociażby bez jego winy, albo że wiedział ona o błędzie lub mógł z łatwością błąd zauważyć (art. 84 § 1 zdanie drugie k.c.).

Na podstawie uznanych za wiarygodne dowodów z zeznań świadków A. B. (00:42:31 – 00:49:32), M. B. (00:49:32 – 00:57:15) i T. B. (00:57:15 – 01:02:07), a nadto dowodu z fotografii stanowiącej kartę 50 akt sprawy i dowodów z przesłuchania powoda E. Ż. (w części; 01:06:11 – 01:11:47) i pozwanego Z. B. (01:11:47 – 01:13:14) w charakterze strony Sąd ustalił, iż: już na tak zwany „pierwszy rzut oka” można było dostrzec, że będący przedmiotem umowy zawartej przez strony procesu w dniu 22 stycznia 2014 r. samochód nosił liczne ślady po przewozie zwierząt, że posiada wbudowane z tyłu kraty i że jest w konsekwencji pojazdem otwartym (niezabudowanym), a zatem nie może mieć walorów samochodu izotermicznego; strony procesu zawarły opisaną wyżej umowę po dokładnym sprawdzeniu przez pozwanego samochodu i uzgodnieniu ceny; po zawarciu tej umowy pozwany wydał powodowi – oprócz pojazdu będącego przedmiotem kontraktu – Dowód rejestracyjny o serii (...), wystawiony przez Starostę (...), oraz Kartę pojazdu o serii (...), wystawioną przez Referat (...) Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w B..

Ponieważ przepis art. 328 § 2 k.p.c. wymaga, żeby uzasadnienie wyroku zawierało jedynie wskazanie przyczyn, dla których sąd odmówił wiarygodności i mocy dowodowej dowodom nie stanowiącym podstawy dokonanych ustaleń, przeto przedmiotowe uzasadnienie nie zawiera wyjaśnienia, z jakich przyczyn Sąd uznał dowody z zeznań świadków z zeznań świadków A. B., M. B. i T. B., a nadto dowody z przesłuchania powoda E. Ż. (w tej części) i pozwanego Z. B. za wiarygodne i posiadające moc dowodową (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2009 r., III CSK 39/09, LEX nr 532155).

Przy zaoferowanych przez powoda dowodach jego twierdzenia o odmowie zarejestrowania przez stosowny organ nabytego od pozwanego pojazdu są gołosłowne, a przez to niewiarygodne.

Wedle regulacji z art. 73 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (tekst jednolity: Dz.U. z 2012 r., poz. 1137 z późn. zm.) rejestracji pojazdu dokonuje, na wniosek właściciela, starosta właściwy ze względu na miejsce jego zamieszkania (siedzibę), wydając dowód rejestracyjny i zalegalizowane tablice (tablicę) rejestracyjne oraz nalepkę kontrolną, jeżeli jest wymagana, z zastrzeżeniem ust. 2-5.

Rozgraniczenie drogi sądowej i drogi administracyjnej, wynikające z art. 73 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym, stwarza sytuację, w której żądanie dokonania rejestracji pojazdu dopuszczalne jest tylko w ramach jednego z tych postępowań. Skoro doszło do wyłączenia pewnego zakresu sfery zachowań i zdarzeń na rzecz postępowania administracyjnego, to należy uznać, że w tym zakresie droga sądowa jest niedopuszczalna (w tym i w zakresie postulowanego przez pełnomocnika powoda stwierdzenia nieważności decyzji administracyjnej, na mocy której Starosta (...) wydał pozwanemu Dowód rejestracyjny o serii (...)).

Tym samym Sąd stoi na stanowisku, że rozstrzygnięcie o rejestracji pojazdu nie należy do organów sądowych i ustalenia własne czynione w sprawie, mimo wydania przez właściwy organ decyzji administracyjnych, stanowi oczywiście naruszenie art. 2, 7 i 10 Konstytucji RP oraz art. 2 § 3 k.p.c.

Sąd stoi na stanowisku – w kontekście czysto hipotetycznego założenia, że istnieje w niniejszej sprawie podstawa do uznania, że powód złożył swe oświadczenie woli w dniu 22 stycznia 2014 r. pod wpływem błędu prawnie doniesłego (istotnego) – iż udowodnienie prawdziwości twierdzenia o odmowie dokonania przez stosowny organ rejestracji nabytego od pozwanego pojazdu wymagałoby przedłożenia ostatecznej decyzji administracyjnej, odmawiającej rejestracji pojazdu – czego powód, reprezentowany przez wykwalifikowanego pełnomocnika, nie uczynił (art. 6 k.c.).

Okoliczności niniejszej sprawy, w szczególności prezentowane przez powoda twierdzenia o istnieniu rozbieżności pomiędzy ceną nabytego od pozwanego pojazdu oznaczoną w umowie sporządzonej w formie pisemnej a rzeczywiście zapłaconą pozwanemu ceną, powodują, zdaniem Sądu, powstaniem po stronie Sądu powinności rozważenia innej jeszcze – w kontekście treści zgłoszonego do przedmiotowego procesu żądania (zapłaty przez pozwanego oznaczonej kwoty pieniężnej) – podstawy rozstrzygnięcia niż wskazana przez powoda. Taki sposób procedowania nie stanowi, w ocenie Sądu, wyjścia poza granice żądania, wynikające z art. 321 § 1 k.p.c., a to z tej przyczyny, iż w procesie cywilnym w sposób niekwestionowany działa zasada da mihi factum, dabo tibi ius. (daj mi fakt, a powiem ci, jakie zastosować prawo; por.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 2003 r., V CKN 115/01, Lex nr 407051; Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2008 r., II CSK 613/07, Lex nr 420867; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2008 r., II CSK 449/07, Lex nr 442515).

Żądanie powoda zasądzenia na jego rzecz od pozwanego różnicy pomiędzy rzeczywiście zapłaconą pozwanemu ceną a ceną nabytego od pozwanego pojazdu oznaczoną w umowie sporządzonej w formie pisemnej mogłoby znaleźć oparcie w przepisie z art. 410 § 2 k.c. (świadczący nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył w rozumieniu art. 410 § 2 k.c. także wtedy, gdy jest zobowiązany w mniejszym zakresie).

To żądanie podlegało również oddaleniu – bądź jako nieudowodnione, bądź wskutek wyłączenia kondykcji wynikającej na podstawie art. 410 § 2 k.c. ze spełnienia świadczenia nienależnego poprzez przepis z art. 411 pkt 1 k.c. (świadomość braku podstawy prawnej).

W wypadku wskazania w umowie innej ceny niż rzeczywiście zapłacona, dochodzi do zatajenia tylko części wzajemnego świadczenia, sama zaś czynność prawna (umowa sprzedaży) pozostaje ta sama (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2005 r., IV CK 630/04, LEX nr 277091).

Zawarta przez strony procesu w dniu 22 stycznia 2014 r. umowa sprzedaży została zawarta w formie pisemnej.

Przeniesie własności ruchomości nie jest w polskim systemie prawa cywilnego materialnego obwarowane jakimkolwiek rygorem – nawet dla celów dowodowych [art. 75 k.c. został uchylony przez art. 1 pkt. 20 ustawy z dnia 14 lutego 2003 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 49, poz. 408) – z dniem 25 września 2003 r.].

Sąd mógł zatem przeprowadzić przeciwko osnowie zawartej przez strony procesu w dniu 22 stycznia 2014 r. umowie sprzedaży dowód ze świadków lub z przesłuchania stron (art. 247 k.p.c.).

Na podstawie uznanych za wiarygodne dowodów z zeznań świadków: A. B. (00:42:31 – 00:49:32), M. B. (00:49:32 – 00:57:15) i T. B. (00:57:15 – 01:02:07), a nadto dowodu z przesłuchania pozwanego Z. B. (01:11:47 – 01:13:14) w charakterze strony Sąd ustalił, że w wykonaniu umowy zawartej w dniu 22 stycznia 2014 r. powód zapłacił pozwanemu – tytułem ceny – kwotę 3.000,00 zł.

W dniu 22 stycznia 2014 r. strony procesu zawarły umowę sprzedaży, na mocy której Z. B. przeniósł – jako sprzedający na rzecz E. Ż. – jako kupującego – własność pojazdu marki (...), wyprodukowanego w roku 1999, o numerze (...). W zamian za sprzedany pojazd pozwany zobowiązał się do zapłaty na rzecz powoda ceny określonej w § 3 umowy, to jest kwoty 3.000,00 zł. Sprzedający oświadczył w § 2 tej umowy, że pojazd będący przedmiotem umowy stanowi jego własność, jest wolny od wad prawnych oraz praw osób trzecich, iż nie toczy się żadne postępowanie, którego

przedmiotem jest ten pojazd, że nie stanowi on również przedmiotu zabezpieczenia. Z kolei kupujący w § 5 rzecznej umowy oświadczył, iż stan techniczny pojazdu jest mu znany.

W wykonaniu tej umowy powód zapłacił pozwanemu – tytułem ceny – kwotę 3.000,00 zł

Dowód z zeznań świadka H. M. (w części dotyczącej wysokości ceny uiszczonej przez powoda pozwanemu w wykonaniu umowy zawartej w dniu 22 stycznia 2014 r.; 00:34:49 – 00:37:42) i dowód z przesłuchania pozwanego Z. B. (01:11:47 – 01:13:14) w charakterze strony (w części dotyczącej wysokości ceny uiszczonej przez powoda pozwanemu w wykonaniu umowy zawartej w dniu 22 stycznia 2014 r.) Sąd uznał za niewiarygodne, a przez to nie posiadające mocy dowodowej.

W wykonaniu tej umowy powód zapłacił pozwanemu – tytułem ceny – kwotę 3.000,00 zł

Dowód z zeznań świadka H. M. w części dotyczącej wysokości ceny uiszczonej przez powoda pozwanemu w wykonaniu umowy zawartej dnia 22 stycznia 2014 r. i dowód z przesłuchania pozwanego Z. B. w charakterze strony (w części dotyczącej wysokości ceny uiszczonej przez powoda pozwanemu w wykonaniu umowy zawartej dnia 22 stycznia 2014 r. są bowiem sprzeczne z uznanymi przez Sąd za wiarygodne i posiadające moc dowodową dowodami z zeznań świadków: A. B., M. B. i T. B., a nadto z dowodem z przesłuchania pozwanego Z. B. w charakterze strony. Te pierwsze są niewiarygodne i tej przyczyny, że powód nie oznaczył żadnego wiarygodnego powodu, nawet fiskalnego, dla którego wskazano w umowie inną cenę niż rzeczywiście zapłacona.

Żądanie powoda zasądzenia na jego rzecz od pozwanego różnicy pomiędzy rzeczywiście zapłaconą pozwanemu ceną a ceną nabytego od pozwanego pojazdu oznaczoną w umowie sporządzonej w formie pisemnej podlegało oddaleniu również dlatego, że przysługująca powodowi ewentualnie kondycja, wynikająca na podstawie art. 410 § 2 k.c. ze spełnienia świadczenia nienależnego, jest wyłączona przez przepis z art. 411 pkt 1 k.c. – w ustalonych przez Sąd okolicznościach sprawy jest bowiem oczywiste, iż powód, spełniający świadczenie polegające na zapłacie ceny, wiedział, że nie był do świadczenia w tym zakresie zobowiązany, że spełnienie świadczenia nie nastąpiło z zastrzeżeniem zwrotu albo w celu uniknięcia przymusu lub w wykonaniu nieważnej czynności prawnej.

Dlatego właśnie Sąd orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł w oparciu o dyspozycję art. 98 § 1 k.p.c., a zatem zgodnie z wywiedzioną z zamieszczonego tam przepisu zasadą ponoszenia odpowiedzialności za wynik procesu.

Powód przegrał sprawę w całości, a zatem to na nim ciążył obowiązek zwrotu pozwanemu wszystkich poniesionych przez niego kosztów procesu – o czym Sąd orzekł w punkcie II sentencji wyroku.

Na zasądzone od powoda E. Ż. na rzecz pozwanego Z. B. koszty procesu składała się: należne pozwanemu koszty zastępstwa procesowego w wysokości 1.200,00 zł, ustalone na podstawie regulacji z § 2 ust. 1 i 2, z § 3 ust. 1, z § 4 ust. 1 i z § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity: Dz. U. z 2013, poz. 490), oraz opłata skarbową od udzielonego pełnomocnictwa w wysokości 17,00 zł.